

Sygn. akt XXV C 1550/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Tomasz Gal

Protokolant: st. sekr. sąd. Monika Rakoczy-Ordanik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 sierpnia 2017 roku w Warszawie

sprawy z powództwa D. S. i A. S.

przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.

o zapłatę

orzeka:

1) oddala powództwo,

2) zasądza od D. S. i A. S. na rzecz Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XXV C 1550/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 31 lipca 2013 r. (złożonym dnia 3 sierpnia 2013 r. – k. 54), powodowie **D. S. i A. S.** zażądali od pozwanego **Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W.:**

1) **zapłaty kwoty 130.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu tytułem odszkodowania w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości położonej przy ul. (...) w W. w następstwie ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., w tym kwoty 100.000 zł tytułem odszkodowania za obniżenie wartości nieruchomości, a kwoty 30.000 złotych jako odszkodowania za koszty wykonania właściwej izolacji akustycznej budynku celem zapewnienia nieruchomości budynkowej właściwego klimatu akustycznego,**

2) **zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.**

W uzasadnieniu powodowie podnieśli, iż w wyniku objęcia przedmiotowej nieruchomości obszarem ograniczonego użytkowania prawo własności powodów zostało ograniczone, albowiem nieruchomość jest aktualnie położona w strefie Z 1 narażonej na zwiększony hałas lotniczy oraz w której wprowadzono ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości. Zdaniem powodów doszło do znacznego ograniczenia w możliwości korzystania przez powodów z nieruchomości. W ocenie powodów, objęcie wskazanej nieruchomości strefą ograniczonego użytkowania Z 1 spowodowało, iż wartość tej nieruchomości uległa znacznemu obniżeniu w stosunku do wartości innych nieruchomości położonych poza obszarem ograniczonego użytkowania. Powodowie określili, że obecnie nieruchomość ta poddawana jest nieustannym immisjom w postaci hałasu.

Jako podstawę prawną roszczenia powodowie podali przepis art. 129 ust. 2 w zw. z art. 136 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (dalej oznaczonej jako p.o.ś) oraz przepis art. 435 kc. Powodowie wskazali, iż zgodnie z jego treścią, w związku z ograniczeniem korzystania z nieruchomości, jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę, która może obejmować również zmniejszenie wartości nieruchomości.

Powodowie podkreślili, że również obniżenie wartości nieruchomości wynikające z faktu, że właściciel nieruchomości musi znosić dopuszczalne na danym obszarze immisje, takie jak np. hałas, również stanowi szkodę na jego niekorzyść, gdyż podwyższone normy hałasu mają przełożenie na spadek wartości nieruchomości. Zdaniem powodów już samo położenie nieruchomości w obszarze ograniczonego użytkowania powoduje obniżenie wartości nieruchomości.

Powodowie powołali się na przepis § 6 wspomianej uchwały, który zawiera wymagania techniczne, jakie należy zastosować do budynków położonych w obszarze ograniczonego użytkowania, co stwarza dodatkowe komplikacje użytkowania nieruchomości. Zgodnie z treścią uchwały w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność akustyczną ścian zewnętrznych okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów. Również w istniejących budynkach należy zastosować rozwiązania zapewniające klimat akustyczny w pomieszczeniach. Z uwagi na wskazane ograniczenia, powodowie podkreślili, że są oni zobowiązani do poniesienia kosztów dostosowania budynku znajdującego się na nieruchomości do wymogów akustycznych wskazanych w w/w uchwale (k. 2 – 16).

W piśmie z dnia 26 sierpnia 2013 r. powodowie sprecyzowali, iż domagają się zasądzenia żądanej kwoty solidarnie (k. 58 - 59).

Pozwane **Przedsiębiorstwo Państwowe (...)** z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych. Pozwany zakwestionował powództwo co do zasady jak i co do wysokości.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, iż nieruchomość powodów znajdowała się już od 2007 r. w strefie ograniczonego użytkowania M ustanowionej na podstawie rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r., a nowy akt prawa miejscowego w postaci uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. ustanawiając na nieruchomości powodów obszar ograniczonego użytkowania (strefę Z 1) nie zwiększył ani też nie wprowadził nowych ograniczeń w sposobie korzystania z nieruchomości powodów w stosunku do ograniczeń wprowadzonych na podstawie w/w rozporządzenia Wojewody (...). Pozwany zaznaczył, iż nieruchomość powodów od kilkudziesięciu lat służy zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych i jest to stan niezmienny. W konsekwencji pozwany zaprezentował pogląd, iż powodowie wystąpili z przedmiotowym żądaniem po upływie terminu ustawowego przewidzianego na zgłaszanie tego rodzaju roszczeń. Ponadto w ocenie pozwanego powodowie nie wykazali poniesienia żadnej szkody na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, w tym nie udowodnili: iż w następstwie wprowadzenia w/w obszaru doszło do spadku wartości nieruchomości powodów, iż w nieruchomości budynkowej brak jest właściwego klimatu akustycznego (k. 94 - 103).

Powodowie w piśmie z dnia 5 lipca 2017 r. dokonali rozszerzenia powództwa w ten sposób, że wnieśli o zasądzenie odszkodowania z tytułu utraty wartości nieruchomości kwoty 114.600 zł (k. 947).

Pozwany w piśmie z dnia 8 sierpnia 2017 r. wniósł o oddalenie powództwa także w rozszerzonym zakresie (k. 953).

Strony podtrzymały stanowiska na rozprawie w dniu 21 sierpnia 2017 roku.

Na podstawie przedstawionego materiału dowodowego **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

Małżonkowie D. S. i A. S. od 14 lutego 2006 r. są współwłaścicielami na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej na osiedlu domów jednorodzinnych przy ul. (...) w W. o łącznej powierzchni 510 m², stanowiącej działkę ewidencyjną o numerze (...) z obrębu (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta. Na tej nieruchomości usytuowany jest budynek mieszkalny o powierzchni zabudowy 111 m², powierzchni

użytkowej 151,52 m² oraz budynek garażowy o powierzchni 24 m² i budynek gospodarczy o powierzchni 10 m² (okoliczności bezsporne, k. 23 i nast. – odpis z księgi wieczystej, k. 26 i nast. – umowa zniesienia współwłasności, k. 35 – wypis z kartoteki budynków, k. 255 – opinia biegłej sądowej D. W. – k. 255). Nieruchomość powodów jest zagospodarowana w pozostałym zakresie w taki sposób, iż jest na niej urządzony ogródek (zeznania świadka M. S. – k. 176).

Lotnisko (...) istnieje od 1934 r. i jest największym międzynarodowym portem lotniczym w P.. Działalność lotniska wywołuje natężenie hałasu i zanieczyszczenie środowiska (okoliczności bezsporne i powszechnie znane).

Powodowie zamieszkując w przedmiotowym budynku odczuwają dolegliwości związane z hałasem, którego źródłem jest startowanie i lądowanie samolotów na lotnisku. Jest to jedyne ujemne następstwo funkcjonowania lotniska dla nieruchomości powodów w zakresie komfortu zamieszkiwania (zeznania świadka M. S. – k. 176, zeznania powoda i powódki – k. 176 i k. 177).

Rozporządzeniem nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. Wojewoda (...) określił, że tworzy się obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (§ 1 ust. 1 rozporządzenia). W obszarze ograniczonego użytkowania wyróżnia się strefę ograniczonej zabudowy mieszkaniowej - strefa M. Wykaz działek położonych w obszarze ograniczonego użytkowania określa załącznik nr 6 do rozporządzenia (§ 3 ust. 5 rozporządzenia), a przebieg granicy strefy M i opis przebiegu tej granicy strefy M określają załączniki nr 4 i 5 do rozporządzenia (§ 3 ust 3 i 4 rozporządzenia). W obszarze ograniczonego użytkowania zabrania się: 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży (§ 4 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia). W strefie M dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom w warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy (§ 4 ust. 2 rozporządzenia). W obszarze ograniczonego użytkowania wprowadza się wymagania techniczne dotyczące budynków, w szczególności w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów (§ 5 pkt 5 rozporządzenia). W przedmiotowym rozporządzeniu wskazano, iż wchodzi ono w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) (§ 7 rozporządzenia), a ogłoszenie to nastąpiło w dniu 10 sierpnia 2007 r. (Dziennik Urzędowy nr 156 Województwa (...) z 10 sierpnia 2007 r.)

Nieruchomość stanowiąca własność powodów została włączona do obszaru ograniczonego użytkowania (strefa M) ustanowionego w (...) W. na podstawie rozporządzenia nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (okoliczność bezsporna).

Uchwałą nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. Sejmik Województwa (...) określił, że tworzy się obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., którego zarządcą jest Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W. (§ 1 uchwały).

W wyżej wymienionym obszarze ograniczonego użytkowania wyróżnia się dwie strefy:

- 1) strefę Z 1, której granicę zewnętrzną wyznacza izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 55 dB w porze nocy, od wewnątrz granica lotniska,
- 2) strefę Z 2, której granicę wyznacza od zewnątrz izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 50 dB w porze nocy, a od wewnątrz granica strefy Z 1 (§ 4 pkt 1 i 2 uchwały).

W strefie Z 1: a) zakazuje się przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną, mieszkaniowo – usługową, zagrodową, zamieszkania zbiorowego, związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitale i domy opieki społecznej, b) zakazuje się lokalizowania budynków o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, zagrodowej, zamieszkania zbiorowego, szpitale i domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, c) zakazuje się zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, zagrodowej, zamieszkania zbiorowego oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitale i domów opieki społecznej (§ 5 pkt 1 lit. a-c uchwały).

W strefie Z 2: a) zakazuje się przeznaczania terenów pod szpitale i domy opieki społecznej oraz pod zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, b) zakazuje się lokalizowania budynków o funkcji szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, c) zakazuje się zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitale i domów opieki społecznej (§ 5 pkt 2 lit. a-c uchwały),

Ponadto określono wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania, w szczególności wskazano, iż w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie z ustawą prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy (§ 6 pkt 2 uchwały)

Wykaz działek ewidencyjnych, które w całości lub w części znajdują się na terenie obszaru ograniczonego użytkowania oraz w poszczególnych strefach Z 1 i Z 2 określa załącznik nr 6 do uchwały (§ 10 uchwały).

Powyższa uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) dnia 20 lipca 2011 r. (Dz. Urzędowy nr 128 poz. 4086), czyli z dniem 4 sierpnia 2011 roku.

Nieruchomość powodów znajduje się w strefie Z 1 obszaru ograniczonego użytkowania według wyżej wskazanej uchwały (załącznik nr 6 do uchwały – k. 37).

Uchwałą nr (...) z dnia 24 października 2011 r. zmieniającą uchwałę w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (dalej zwaną również uchwałą nr (...)), Sejmik Województwa (...) zmienił uchwałę nr (...), w szczególności w ten sposób, że z § 6 pkt 2 uchwały usunął słowo „właściwy” (§ 1 pkt 2 uchwały nr (...); Dz. Urzędowy Województwa (...) z 2011 r., nr 206, poz. 6173).

Zmniejszenie wartości nieruchomości powodów spowodowane sąsiedztwem (...) im. (...) w W. wynosi kwotę 114.600 zł (842.700 zł – 728.100 zł) – (k. 832 – opinia biegłego z zakresu (...)).

Według norm budowlanych obowiązujących od 4 sierpnia 2011 r. (bez uwzględnienia ograniczeń w korzystaniu nieruchomości wynikających z uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20.06.2011 r.) przedmiotowa nieruchomość gruntowa powodów nie może zostać już zabudowana o dodatkową nieruchomość mieszkalną, natomiast istniejąca już na tej nieruchomości nieruchomość budynkowa mieszkalna mogłaby zostać rozbudowana o dodatkową powierzchnię mieszkalną o maksymalnej wartości 71 m². Jest to wartość hipotetyczna. Załącznikiem do wniosku o dokonanie takiej rozbudowy powinna być koncepcja architektoniczno – budowlana. Dokładne określenie o jaką konkretnie powierzchnię mogłaby zostać rozbudowana nieruchomość mieszkalna powodów byłoby możliwe dopiero po przedstawieniu koncepcji architektoniczno - budowlanej (opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa J. W. – k. 744 – 745, k. 770 – 771).

Wartość nieruchomości powodów po dokonaniu ewentualnej rozbudowy nieruchomości budynkowej mieszkaniowej do powierzchni maksymalnie dopuszczalnej (o 71 m²) wynosiłaby hipotetycznie wartość o 277.692 zł wyższą niż wartość bez dokonania tej rozbudowy (1.005.788 zł – 728.100 zł) – (k. 832 – opinia biegłego z zakresu (...)).

Izolacyjność akustyczna budynku mieszkalnego usytuowanego na nieruchomości gruntowej powodów nie spełnia wymagań określonych w przepisach prawa budowlanego i normach akustycznych i w nie ma tam zapewnionego prawidłowego klimatu akustycznego. Taki stan rzeczy istniał jeszcze przed dniem 3 sierpnia 2011 r., albowiem już przed tą datą istniały przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięków w następstwie funkcjonowania przedsiębiorstwa pozwanego (k. 586, k. 579 v. – 580, k. 757 v. – opinia biegłego akustyka M. T.).

Koszt nabycia i montażu klimatyzacji w budynku mieszkalnym usytuowanym na nieruchomości powodów celem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego wynosi kwotę 26.387,93 zł (k. 391 – opinia biegłego z zakresu budownictwa M. K.)

Powodowie wezwali pozwanego do zapłaty dochodzonego odszkodowania w piśmie z dnia 16 lipca 2013 r. doręczonym pozwanemu w dniu 19 lipca 2013 r. (k. 38).

Sąd dokonał następującej oceny dowodów:

Sąd uznał przedstawione dowody w postaci dokumentów za wiarygodny materiał dowodowy i nie znalazł podstaw do podważenia autentyczności lub zawartości przedstawionych dokumentów.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka i powodów, albowiem są spójne i potwierdzają się wzajemnie.

W ocenie Sądu opinie biegłych sądowych z zakresu (...), akustyki M. T. i budownictwa J. W. zostały sporządzone w sposób rzeczowy, rzetelny oraz przekonujący, w oparciu o wiedzę fachową. Powołani biegli sędziwi to kompetentne osoby, posiadające odpowiednie w tym kierunku specjalistyczne wykształcenie i wieloletnie doświadczenie zawodowe. Sposób badań zaprezentowany przez biegłych wskazuje na prawidłowy tok podejmowania kolejnych czynności analitycznych. Przedmiotowe opinie są jasne i logiczne. Dodatkowo biegli złożyli przekonujące wyjaśnienia na rozprawie. Z tego względu Sąd przyjął w/w opinie za bezstronne i wiarygodne dowody w sprawie.

Sąd uznał za niewiarygodny dowód opinię biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości D. W., ponieważ biegła ta nie była w stanie przedstawić sposobu wyliczenia wartości przedstawiającej spadek wartości nieruchomości powodów. Biegła wskazała, że na spadek wartości nieruchomości powodów złożyły się dwa czynniki: hałas związany z funkcjonowaniem lotniska oraz ograniczenie w postaci pozbawienia powodów prawa do rozbudowania nieruchomości mieszkaniowej. Jednocześnie biegła nie była w stanie wyjaśnić w jakim zakresie każdy z tych czynników wpłynął na obniżenie wartości nieruchomości powodów, co więcej biegła podała, że nie jest w stanie podać jaką metodologię zastosowała obliczając spadek wartości nieruchomości w zakresie związanym z ograniczeniem w postaci braku możliwości rozbudowania nieruchomości, a następnie biegła wskazała, że nie przeprowadzała badań w tym zakresie (k. 633 v. – 634 – wyjaśnienia biegłej). W ocenie Sądu zaniechania przedstawione przez samą biegłą dyskwalifikują jej opinię i z tego względu nie może ona stanowić podstawy do czynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Sąd pominął jako podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie prywatną ekspertyzę autorstwa J. P. przedstawioną przez stronę pozwaną (k. 107 i nast.), ponieważ ekspertyza ta została sporządzona na zlecenie tej strony, która jest bezpośrednio zainteresowana wynikiem niniejszego procesu. W tym stanie rzeczy Sąd uznał, iż nie może ona zostać uznana za obiektywną, a tym samym za wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd oddalił wniosek dowodowy powodów zawarty w piśmie z dnia 7 października 2015 r. w zakresie zobowiązania biegłych z zakresu akustyki i budownictwa do wyjaśnienia kwestii zakresu prac niezbędnych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego budynku (k. 619, k. 942 v.). W ocenie Sądu wyjaśnienie tej kwestii nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Wynika to z przedstawionej poniżej oceny prawnej roszczenia powodów opartego na twierdzeniu braku odpowiedniego klimatu akustycznego.

Z tego samego względu Sąd oddalił wniosek dowodowy strony pozwanej w zakresie biegłego z zakresu akustyki zawarty w piśmie tej strony z dnia 7 października 2015 r. (k. 605 i nast.).

Sąd oddalił wniosek powodów o ponowne wezwanie biegłego z zakresu akustyki na rozprawę celem wysłuchania lub o zobowiązanie biegłego do sporządzenia opinii pisemnej uzupełniającej. Sąd uznał, iż dotychczasowa opinia tego biegłego jest wystarczająca do rozstrzygnięcia sporu (k. 781, k. 942 v.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Analiza całokształtu okoliczności faktycznych oraz obowiązujących norm prawnych doprowadziła Sąd co do zasady do wniosku, iż roszczenie powodów oparte na podstawie przepisów ustawy prawo ochrony środowiska jest roszczeniem zgłoszonym po upływie terminu ustawowego i nie posiadającym rzeczywistej podstawy faktycznej.

Zdaniem Sądu roszczenie powodów nie znajduje podstawy także w przepisie art. 435 k.c., albowiem powodowie nie wykazali i nie udowodnili, aby funkcjonowanie przedsiębiorstwa strony pozwanej wywoływało dla nieruchomości powodów jakikolwiek inne ujemne następstwa niż te, które stały się podstawą utworzenia przedmiotowego obszaru ograniczonego użytkowania.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym jest, że rozporządzeniem nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) i nieruchomości powodów znalazła się w „strefie M” tego obszaru, czyli w strefie ograniczeń zabudowy mieszkaniowej, natomiast na podstawie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku nieruchomość ta znajduje się w strefie Z 1 obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego dla (...) im. (...).

Przedmiot sporu stanowiła natomiast kwestia czy rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, czy ta uchwała wprowadziła nowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości powodów oraz czy upłynął dwuletni termin określony w art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony na dochodzenie odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości od dnia wejścia w życie regulacji powodującej to ograniczenie.

Udzielenie odpowiedzi na powyższe pytania ma zasadnicze znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Zgodnie z treścią art. 129 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone to właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub odszkodowania za poniesioną szkodę, szkoda ta obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Z powyższymi roszczeniami można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Podstawą do domagania się powyższych roszczeń może być ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości poprzez stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Według art. 129 ust. 2 cytowanej ustawy prawo ochrony środowiska ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jest bowiem także ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06 maja 2010 roku, II CSK 602/09). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się przy tym pogląd, zgodnie z którym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości według art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska jest samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z ustanowieniem takiego obszaru pozostaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści aktu ustanawiającego ten obszar (zwłaszcza dotyczących zabudowy), lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że wskutek wejścia w życie tego aktu dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 k.c. w związku 144 k.c.) i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania, który będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, w tym hałas. Taka interpretacja jest przejawem dążenia do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania,

prowadzących do obniżenia wartości nieruchomości. Konsekwencją powyższego jest poddanie roszczeń właścicieli szczególnym ograniczeniom czasowym przewidzianym w art.129 ust. 4 tej ustawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 maja 2010 roku, II CSK 602/09, LEX nr 585768; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 09 kwietnia 2010 roku, IIICZP 17/10, LEX nr 584036; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 roku, III CZP 128/09, LEX nr 578138; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2012 roku, I CSK 509/11, LEX nr 1215402).

Z przepisu art. 135 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska wynika, że stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania może mieć miejsce, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, iż mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu.

Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie określa się na zasadach wskazanych w art. 135 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska. Przepis ten zawiera delegację do określenia obszaru ograniczonego użytkowania, jak również określa rodzaj aktu prawnego, w drodze którego następuje jego utworzenie.

Jest w sprawie bezsporne, iż rozporządzeniem Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Nieruchomość powodów przy ulicy (...) w W. znalazła się w „strefie M” tego obszaru tj. w strefie ograniczeń zabudowy mieszkaniowej.

Na skutek zmiany przepisów prawa oraz konieczności rozszerzenia terenu objętego obszarem ograniczonego użytkowania Sejmik Województwa (...) w dniu 20 czerwca 2011 r. podjął uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

Sąd w pełni podziela ocenę prawną odnośnie tego, że przepisy rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku zachowały moc obowiązującą do czasu wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. zaprezentowaną w uzasadnieniu uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2016 r. wydanej w sprawie III CZP 62/16 oraz uchwały Sądu Najwyższego wydanej w dniu 25 czerwca 2015 r. w sprawie o sygn. akt III CZP 34/15, Biul. SN 2015/6/6 oraz w uzasadnieniach wyroków Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 listopada 2010 roku (VI ACa 1156/10 i VI ACa 1058/10), 01 kwietnia 2011 roku (VI ACa 194/11), 06 lipca 2011 roku (VI ACa 14/11) i 08 lipca 2011 roku (VI ACa 140/11).

W przedmiotowym zakresie należy podnieść, iż w dacie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., tj. w dniu 24 sierpnia 2007 roku (data wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku), art. 135 ust 2 ustawy prawo ochrony środowiska wskazywał, że obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ustawy dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy wojewoda, w drodze rozporządzenia. Przepis ten uległ zmianie na podstawie art. 19 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji rządowej (Dz.U. z 2005 roku, Nr 175, póź. 1462), która to zmiana obowiązywała od stycznia 2008 roku i według tej nowelizacji obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały. Zmieniono jedynie organ uprawniony do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, w miejsce wojewody - sejmik województwa oraz wskazano, że następuje to w formie uchwały nie jak dotychczas w formie rozporządzenia.

Należy podzielić pogląd, iż zgodnie z treścią § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów dnia 20 czerwca 2002 roku w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 908), jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych

do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej treść przepisu upoważniającego. Zgodnie zaś z treścią § 32 ust. 3 powyższego rozporządzenia, jeżeli zmiana treści przepisu upoważniającego polega na tym, że zmienia się organ upoważniony do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą, w takim przypadku organem upoważnionym do zmiany lub uchylecia aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego przepisu upoważniającego jest organ wskazany w zmienionym upoważnieniu. Przepis ten stosuje się przy tym odpowiednio, na podstawie paragrafu 143 wspomnianego rozporządzenia, do aktów prawa miejscowego.

Z powyższego wynika, że zmiana z dniem 01 stycznia 2008 roku organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego z wojewody na sejmik województwa w myśl § 32 ust. 3 w/w rozporządzenia, nie wpłynęła na moc obowiązującą rozporządzenia Wojewody (...) 07 sierpnia 2007 roku, albowiem w przypadku zmiany treści przepisu upoważniającego polegającego na zmianie organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą.

Natomiast w zakresie uregulowanym w § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 roku dotyczącym zmiany formy aktu (uchwała w miejsce rozporządzenia), należy przyjąć, że rozporządzenie Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku nie utraciło mocy obowiązującej na podstawie tej reguły walidacyjnej, albowiem ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. z 2005 roku, Nr 175, póź, 1462), która z dniem 01 stycznia 2008 roku zmieniała organ tworzący obszar ograniczonego użytkowania i formę aktu, równocześnie w art. 47 ust. 2 wskazała, że akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje.

Odnośnie zaś określenia przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie w dacie wydania rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku według art. 135 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska było to przedsięwzięcie określone w art. 51 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy i zakres ten nie został zmieniony ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej, którą dokonano zmiany organu upoważnionego do określenia obszaru ograniczonego użytkowania i formy aktu ustanawiającego ten obszar.

Zgodnie z treścią art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy prawo ochrony środowiska obowiązującego od dnia 15 listopada 2008 roku sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały między innymi planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Jak stanowił 51 ust. 8 ustawy prawo ochrony środowiska również do dnia 15 listopada 2008 roku Rada Ministrów, uwzględniając możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy prawo ochrony środowiska w drodze rozporządzenia miała obowiązek określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, a także szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu.

Aktem wykonawczym wydanym na podstawie art. 51 ust. 8 ustawy prawo ochrony było z kolei rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, póź. 2573 ze zm.). Zgodnie z § 1 rozporządzenia określało ono: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany; 3) przypadki, w jakich zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane, jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko; 4) szczegółowe uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. Zgodnie zaś z § 2 ust. 1 pkt 28 sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały lotniska o

podstawowej długości pasa startowego nie mniejszej niż 2.000 rn. Według zaś § 3 ust. 1 pkt 55 sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko mogły wymagać lotniska, niewymienione w paragrafie 2 pkt 28, lub lądowiska helikopterów.

Ustawa z dnia 03 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w art. 144 ust. 9 uchylila w tytule I ustawy prawo ochrony środowiska cały działy V i VI, a więc też art. 51, ale równocześnie w art. 173 ust. 1 wskazała, że dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane między innymi na podstawie art. 51 ust. 8 ustawy prawo ochrony środowiska, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na art. 60 ustawy z 03 października 2008 roku, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie tej ustawy, to jest do dnia 15 listopada 2010 roku.

Zgodnie zaś z treścią art. 173 ust. 2 ustawy z dnia 03 października 2008 roku do czasu przepisów, o których mowa w art. 60 tej ustawy: 1) za przedsięwzięcia mogące zawsze oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) za przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 pkt 2 mniejszej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być stwierdzony.

Powyższe oznaczało, że uchylając art. 51 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ust. 8 ustawy prawo ochrony środowiska uznano, że przepisy wykonawcze wydane na podstawie tej ustawy (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko) zachowują moc przez 24 miesiące, to jest do dnia 15 listopada 2010 roku, a w ust. 2 art. 173 doprecyzowano, że do czasu wydania przepisów wykonawczych określonych w art. 60 ustawy z dnia 03 października 2008 roku za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2004 roku) przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Konkludując oznacza to zatem, iż zmiana ustawy z dnia 03 października 2008 roku w powyższym zakresie miała jedynie charakter redakcyjny i określała, kiedy przepisy wykonawcze mówiące o tym, jakie przedsięwzięcia mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, tracą moc.

Co więcej przepisem wykonawczym, wydanym na podstawie art. 60 ustawy z dnia 03 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, było nowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, póź. 1397), które weszło w życie z dniem 15 listopada 2010 roku.

Rozporządzenie to określa: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko; 3) przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 30 tego rozporządzenia do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska o podstawowej długości drogi mniejszej niż 2.100 m, a zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 59 do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska inne niż wymienione w § 30 lub lądowiska, z wyłączeniem lądowisk centrów urazowych, o których mowa w ustawie z dnia 08 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym przeznaczonych wyłącznie dla śmigłowców ratunkowych.

Podsumowując zmiany art. 135 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie organu, rodzaju aktu prawnego oraz określenia rodzaju przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w żaden sposób nie wpłynęły na skuteczność obowiązywania rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku, albowiem zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego nie wpłynęła na moc jego obowiązywania, kwestia formy aktu została rozstrzygnięta w przepisach przejściowych, tj. art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku, a zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym przedmiotowo pozostał ten sam, albowiem nie zmieniła go jego nowelizacja dokonana ustawą z dnia 03 października 2008 roku, ani też nowe rozporządzenie z dnia 09 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Powyższe stanowisko odnośnie skutków wprowadzenia zmiany treści art. 135 ust. 1 i 2 ustawy prawo ochrony środowiska obowiązującej od dnia 15 listopada 2008 roku znajduje także potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (uzasadnienie wyroku z dnia 06 maja 2011 r. II CSK 421/10, LEX nr 863961, z dnia 25 maja 2013 roku, I CSK 509/11, tak też Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w uzasadnieniu wyroku z dnia 31 sierpnia 2009 r. w sprawie WSA/Wa 2569/07, LEX nr 518044).

Argumentację potwierdzającą słuszność powyższego wyводу odnaleźć można także w uzasadnieniu uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., z którego wynika wprost, iż dotychczasowy akt ustanawiający obszar ograniczonego użytkowania - rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku - został utrzymany w mocy na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Zgodnie z art. 47 ust. 2 tej ustawy, akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu, zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje (...)

W konsekwencji należy uznać, iż rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

W rezultacie istotnym w niniejszej sprawie było dokonanie analizy porównawczej celem ustalenia czy uchwała Sejmiku Województwa (...) nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. wprowadziła w stosunku do nieruchomości powodów jakiegokolwiek nowe ograniczenia w stosunku do ograniczeń wprowadzonych uprzednio na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

Negatywne ustalenie w powyższym zakresie prowadziłoby do wniosku, iż powództwo musiałoby ulec oddaleniu z uwagi na upływ terminu ustawowego, w którym powodowie mogli wystąpić z roszczeniami o zapłatę odszkodowania za zmniejszenie wartości należącej do niej nieruchomości na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. zgodnie z treścią art. 129 ust. 4 ustawy prawo ochrony środowiska.

W takim przypadku w stosunku do powodów upłynąłby bowiem określony w art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 prawo ochrony środowiska dwuletni termin zawity od dnia wejścia w życie regulacji powodującej ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, w czasie którego powodowie mogli występować z roszczeniami przedstawionymi w pozwie. Wskazać przy tym należy, iż przepis art. 129 ust. 4 ustawy prawo ochrony środowiska jest przepisem szczególnym, podlegającym ścisłej wykładni. Konstytuuje on uprawnienie limitowane w czasie, tj. ograniczone terminem prekluzyjnym prawa materialnego, po upływie którego uprawnienie wygasa. Wystąpienie z roszczeniem w przewidzianym ustawą terminie jest podstawową odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. Skoro zatem powodowie z takim nie wystąpiliby do pozwanego w ustawowym terminie, powództwo podlegało oddaleniu.

Wskazać jednocześnie należy, iż ocena charakteru terminu, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy prawo ochrony środowiska była przedmiotem wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 roku (II CSK 216/08), w którym

Sąd ten wyjaśnił i szeroko umotywowował stanowisko, akceptowane także przez Sąd orzekający w mniejszej sprawie, iż: „termin do zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy z 2001 roku prawo ochrony środowiska jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia”. Podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013 roku (II CSK. 578/12) wskazano, że termin z art. 129 ust. 4 ustawy prawo ochrony środowiska stanowi termin zawity, w którym żądania z art. 129 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska muszą zostać zgłoszone obowiązanemu do ich realizacji w celu zachowania prawa dochodzenia tych roszczeń przed sądem.

Nawet jednak gdyby uznać, że termin określony w art. 129 ust. 4 ustawy prawo ochrony środowiska stanowi termin przedawnienia (jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 lipca 2013 roku (CSK 645/12) nie motywując jednak swego stanowisko w tym zakresie i błędnie odwołując się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 roku (II CSK 216/08) ze wskazaniem, że termin z art. 129 ust. 4 jest terminem przedawnienia, w sytuacji gdy w powyższym wyroku z dnia 10 października 2010 roku, Sąd Najwyższy zaprezentował stanowisko, że termin ten jest terminem zawitym, to podniesienie przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia skutkuje niemożnością jego skutecznego dochodzenia i uwzględnienia powództwa w niniejszej sprawie. Zasadniczym rezultatem upływu terminu przedawnienia jest bowiem to, że roszczenie traci cechę zaskarżalności, a ten przeciwko komu ono przysługuje może się uchylić od zaspokojenia roszczenia. Skorzystanie przez dłużnika z takiego uprawnienia uniemożliwia zatem zasądzenie świadczenia i jego przymusową egzekucję.

Jednocześnie brak jest podstaw do uznania podniesienia powyższego zarzutu za nadużycie prawa podmiotowego. Zgodnie z treścią art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który był sprzeczny ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Podkreśla się, że przedawnienie jest instytucją stabilizującą stosunki prawne i przy ocenie przedawnienia wskazany jest rygoryzm. Istotą przedawnienia jest, aby dłużnik nie pozostawał w niepewności, co do swojej sytuacji prawnej. Dłużnik bowiem nie powinien bezterminowo pozostawać w stanie pozwalającym na przypisanie mu ewentualnej odpowiedzialności za zdarzenia, jakie wystąpiły w przeszłości. W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się dopuszczalność stosowania art. 5 k.c. jako obrony przeciwko zarzutowi przedawnienia, jednocześnie podkreślając, że takie działanie jest z zasady wyjątkowe i pozostaje uzależnione od wykazania okoliczności mających taki charakter. Konstrukcja ta ma z założenia charakter nadzwyczajny i może być stosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, w których skutki zarzutu przedawnienia mogłyby zostać uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego lub społeczno – gospodarczym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02 kwietnia 2003 roku, I CKN 204/01).

Z kolei w wyroku z dnia 24 maja 2013 roku (I ACa 157/13, LEX 1327520) Sąd Apelacyjny w Warszawie wskazał, że zarzut przedawnienia stanowi prawo podmiotowe dłużnika, dlatego jedynie w wyjątkowych sytuacjach może nie zostać uwzględniony przez sąd i potraktowany jako nadużycie prawa na podstawie art. 5 k.c. Do nadużycia prawa podmiotowego dochodzi, gdy w konkretnych okolicznościach podniesienie przez pozwanego zarzutu pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego i jednocześnie ocena tych okoliczności wskazuje, że opóźnienie w dochodzeniu przedawnionego roszczenia jest spowodowane szczególnymi przesłankami uzasadniającymi to opóźnienie i nie jest ono nadmierne (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2011 roku, I CSK 238/11, LEX nr 1129070). W niniejszej sprawie należałoby przyjąć, iż brak jest podstaw do uznania, że wystąpiły jakiegokolwiek szczególne przesłanki uzasadniające opóźnienie w dochodzeniu roszczeń przez powodów.

Zdaniem Sądu dokonana analiza porównawcza uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. oraz rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. prowadzi do wniosku, iż pierwszy z dwóch wyżej wymienionych aktów prawnych wprowadził w stosunku do nieruchomości powodów częściowo nowe ograniczenia w stosunku do ograniczeń wprowadzonych uprzednio na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku.

Otóż nieruchomość stanowiąca własność powodów została włączona do obszaru ograniczonego użytkowania ustanowionego w (...) W. na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie

utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. i dodatkowo została objęta strefą M (okoliczność bezsporna).

Na podstawie wyżej wymienionego aktu prawnego w obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono:

- 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
- 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży,
- 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży (§ 4 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia).

Natomiast dodatkowo w strefie M dopuszczono zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom w warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy (§ 4 ust. 2 rozporządzenia).

Jednocześnie w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków, w szczególności wskazano, iż w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów (§ 5 pkt 5 rozporządzenia).

Natomiast na podstawie uchwały nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. Sejmik Województwa (...) nieruchomości powodów znalazła się w strefie Z 1 obszaru ograniczonego użytkowania (załącznik nr 6 do uchwały – k. 37).

W wyżej wymienionym obszarze ograniczonego użytkowania w strefie Z 1 zakazano:

- a) przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i wielorodzinną, mieszkaniowo – usługową, zagrodową, zamieszkania zbiorowego, związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitale i domy opieki społecznej,
- b) lokalizowania budynków o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, zagrodowej, zamieszkania zbiorowego, szpitali i domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- c) zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, zagrodowej, zamieszkania zbiorowego oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej (§ 5 pkt 1 lit. a-c uchwały).

Ponadto wskazano, iż w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie z ustawą prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy (§ 6 pkt 2 uchwały)

Powyższe zestawienie ograniczeń zawartych w akcie prawnym z 2007 r. i z 2011 r. prowadzi do wniosku, iż zakres tych ograniczeń na podstawie drugiego z tych aktów uległ rozszerzeniu, albowiem - w porównaniu do dawnej strefy M - w aktualnej strefie Z 1 wykluczono możliwość zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom w warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy (w uchwale sejmiku wojewódzkiego z 2011 r. brak jest analogicznej regulacji zawartej w § 4 ust. 2 rozporządzenia wojewody (...) z 2007 r.).

Jednocześnie należy uznać, iż na nieruchomości powodów żadnych innych nowych ograniczeń nie wprowadzono.

W tym stanie rzeczy należało uznać, iż powództwo podlega oddaleniu jako złożone po terminie w zakresie w jakim powodowie wystąpili z powództwem wskazując na ograniczenia tożsame z ograniczeniami obowiązującymi już od 2007 roku. W tym zakresie aktualne pozostają poczynione powyżej rozważania prawne, albowiem termin do zgłaszania ewentualnych roszczeń, o których mowa w art. 129 ust 1 – 3 ustawy prawo ochrony środowiska upłynął dla powodów w dniu 25 sierpnia 2009 r., tj. z upływem 2 lat od daty wejścia w życie powyższego rozporządzenia Wojewody (...) z 2007 roku.

Jak wprost wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 kwietnia 2013 roku (IV CSK 608/12, LEX nr 1347892), który tutejszy Sąd w całości podziela, w związku z tym, że art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska przyznaje odszkodowanie za szkodę spowodowaną wejściem w życie aktu prawnego wprowadzającego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem, szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie tego przepisu nie powstaje, gdy kolejny akt prawa miejscowego utrzymuje dotychczasowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, jak miało to miejsce częściowo w przedmiotowej sprawie (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 listopada 2013 roku, VI ACa 682/13).

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 01 grudnia 2010 roku (I CSK 86/10 LEX nr 8185541) nie każda zmiana ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska rozpoczyna bieg nowego terminu do wystąpienia z roszczeniami uregulowanymi w art. 129 ust. 1 - 3 ustawy prawo ochrony środowiska, lecz jedynie taka nowelizacja lub zmiana, która dotyczy danej nieruchomości. Powyższa zasada dotyczy w tym samym stopniu zmiany polegającej na nowelizacji danego aktu prawnego wprowadzającego obszar ograniczonego użytkowania, jak i wejścia w życie nowego aktu prawnego zastępującego jeden obszar ograniczonego użytkowania innym. Przyjęcie, iż każda zmiana obszaru ograniczonego użytkowania, czy to materialna, czy też formalna (np. zmiana organu, zmiana formy aktu prawnego) rozpoczyna bieg od nowa, niweczyłoby niewątpliwie cel ustawodawcy przyświecający mu przy wprowadzeniu art. 129 ust 4 ustawy prawo ochrony środowiska. Powyższy przepis z jednej strony stanowi bowiem ułatwienie dla osób występujących z roszczeniami związanymi z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a z drugiej strony określenie 2-letniego terminu zawitego na ich dochodzenie pozwala na stosunkowo szybkie wywiązanie się z zobowiązań związanych z ograniczeniami oraz zagwarantowanie, iż roszczenia nie będą pojawiać się w przyszłości, co umożliwia prowadzenie przewidywalnej polityki finansowej. Należy zatem przyjąć, iż bieg terminu do występowania z roszczeniami na podstawie art. 129 cytowanej ustawy rozpoczyna się od nowa wyłącznie dla osób, dla których zmiana obszaru powoduje skutki negatywne i tylko w zakresie tych skutków.

Stanowisko takie w analogicznej sprawie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 sierpnia 2013 roku (II CSK 578/12) podnosząc w uzasadnieniu, że bezsporne jest, że strona powodowa nie zgłosiła pozwanemu swoich roszczeń odszkodowawczych w terminie zawitym z art. 129 ust 4 ustawy prawo ochrony środowiska biegnącym od dnia wejścia w życie rozporządzenia o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania z 2003 roku, w związku z czym nie może budzić wątpliwości, że roszczenie o wyrównanie utraty wartości nieruchomości powiązanej przyczynowo z wprowadzeniem wokół lotniska obszaru w ówczesnie oznaczonym kształcie i z wówczas określonymi ograniczeniami wygasło.

Powyższy pogląd znajduje uzasadnienie także w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2012 roku (IV CSK 28/12, LEX nr 1228596), zgodnie z którym odpowiedzialność odszkodowawczą, o której mowa w art. 129 ustawy prawo ochrony środowiska, przewidziano nie za samo ograniczenie i nie za każde ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Odszkodowanie nie rekompensuje zmiany dotychczasowej sytuacji właściciela nieruchomości, a tym bardziej utrzymywania już istniejących ograniczeń w przypadku zmiany aktu prawnego. Odszkodowanie służy bowiem za konkretną szkodę, która powstała w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a nie za samo ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Konieczną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej jest więc szkoda, której źródłem jest rozporządzenie lub akt prawa miejscowego powodujący ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Szkoda ma być normalnym następstwem wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa

miejscowego wprowadzającego ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości. Szkada taka może powstać, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe ograniczenia co do sposobu korzystania z nieruchomości lub też przedłuża na kolejny okres ograniczenia, które zostały wprowadzone na określony czas. Szkada nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie (jak poprzednio obowiązujący).

Z powołanych orzeczeń jednoznacznie wynika, że szkoda może powstać wyłącznie wówczas, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe, zwiększa lub przedłuża dotychczasowe ograniczenia oraz, że szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie, tzn. na poziomie poprzednio obowiązującego aktu prawnego lub zmniejsza te ograniczenia.

Natomiast odmiennie należało ocenić roszczenie powodów w zakresie w jakim wystąpiły wyżej opisane częściowo nowe ograniczenia. Mając na uwadze przedstawioną argumentację prawną w tym zakresie roszczenie powodów nie może zostać uznane za zgłoszone po upływie ustawowego terminu. Jednocześnie, zdaniem Sądu, wystąpienie nowych ograniczeń nie oznacza automatycznie, iż żądanie powodów zasługuje na uwzględnienie. Taki stan rzeczy wymagał ustalenia czy te nowe częściowe ograniczenia (bezwzględny zakaz dokonywania nowej zabudowy mieszkaniowej i rozbudowy) mają wpływ na zmniejszenie się wartości rynkowej przedmiotowej nieruchomości.

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż sporna nieruchomość gruntowa powodów ma powierzchnię 510 m² i jest zagospodarowana na cele mieszkalne od kilkudziesięciu lat. Na nieruchomości tej usytuowany jest budynek mieszkalny o powierzchni zabudowy 111 m², powierzchni użytkowej 151,52 m² oraz budynek garażowy o powierzchni 24 m² i budynek gospodarczy o powierzchni 10 m² (okoliczności bezsporne, k. 23 i nast. – odpis z księgi wieczystej, k. 26 i nast. – umowa zniesienia współwłasności, k. 35 – wypis z kartoteki budynków, k. 255 – opinia biegłej sądowej D. W. – k. 255). Nieruchomość powodów jest zagospodarowana w pozostałym zakresie w taki sposób, iż jest na niej urządzony ogródek (zeznania świadka M. S. – k. 176). Zagospodarowanie nieruchomości gruntowej uniemożliwia zatem usytuowanie na niej nowej nieruchomości mieszkalnej. Dodatkowo według norm budowlanych obowiązujących od 4 sierpnia 2011 r. (bez uwzględnienia ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości wynikających z uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20.06.2011 r.) przedmiotowa nieruchomość gruntowa powodów nie może zostać już zabudowana o dodatkową nieruchomość mieszkalną (opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa J. W. – k. 744 – 745, k. 770 – 771).

Tymczasem nowe ograniczenia związane z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania od sierpnia 2011 r. polegają na bezwzględnym zakazie zabudowy mieszkaniowej. W ocenie Sądu, w tym stanie rzeczy możliwość poniesienia przez powodów szkody w postaci zmniejszenia się wartości ich nieruchomości na skutek tych nowych ograniczeń zaistniałaby tylko wówczas gdyby w okresie od sierpnia 2011 r. na nieruchomości powodów istniała możliwość wzniesienia dodatkowego budynku mieszkalnego, a jedynie zakaz wprowadzony uchwałą sejmiku województwa (...) z 2011 r. uniemożliwiłby dokonanie takiej czynności. Jedynie w takiej sytuacji powodowie mogliby ponieść szkodę na skutek tego nowego ograniczenia.

Wobec ustalenia, iż w okresie od sierpnia 2011 r. na nieruchomości powodów przy uwzględnieniu obowiązujących norm prawa budowlanego nie istniała możliwość wzniesienia dodatkowego budynku mieszkalnego Sąd uznał, iż powodowie nie wykazali i nie udowodnili, wbrew spoczywającemu na nich ciężarowi określonymu w art. 6 kc, aby wprowadzenie nowych ograniczeń spowodowało szkodę majątkową powodów w postaci zmniejszenia się wartości nieruchomości. Skoro na nieruchomości powodów nie można wznieść nowego budynku mieszkalnego już przy uwzględnieniu samych norm prawa budowlanego to zakaz zabudowy wprowadzony uchwałą sejmiku województwa (...) z 2011 r. nie może zostać uznany za zdarzenie stanowiące źródło szkody. Nawet bowiem gdyby ten akt prawa miejscowego nie wszedł w życie to powodowie i tak nie mogliby wznieść na nieruchomości nowego budynku z uwagi na normy prawa budowlanego.

Odmiennie przedstawia się sytuacja w zakresie ograniczenia w postaci zakazu rozbudowy istniejącej już nieruchomości budynkowej mieszkalnej.

Otóż według norm budowlanych obowiązujących od 4 sierpnia 2011 r. (bez uwzględnienia ograniczeń w korzystaniu nieruchomości wynikających z uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20.06.2011 r.) istniejąca już na nieruchomości gruntowej powodów nieruchomość budynkowa mieszkalna mogłaby zostać rozbudowana o dodatkową powierzchnię mieszkalną (opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa J. W. – k. 744 – 745, k. 770 – 771).

Jednakże, zdaniem Sądu, powodowie nie tylko nie wykazali i nie udowodnili, aby nosili się z rzeczywistym zamiarem rozbudowy spornej nieruchomości, ale nawet nie wystąpili z takim twierdzeniem. Co więcej nawet gdyby było tak, że powodowie wykazaliby taki zamiar to jednocześnie powinni byli wykazać utraconą wartość takiej potencjalnej rozbudowy, czego także nie udowodnili.

W tym miejscu należy podkreślić, że dopiero załącznik do wniosku o dokonanie takiej rozbudowy w postaci koncepcji architektoniczno – budowlanej pozwoliłby na dokładne określenie o jaką konkretnie powierzchnię mogłaby zostać rozbudowana nieruchomość mieszkalna powodów (opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa J. W. – k. 744 – 745, k. 770 – 771). Powodowie nie przedstawili w sprawie takiego wniosku, ani w/w koncepcji architektoniczno – budowlanej, co oznacza, że nie tylko nie mieli rzeczywistego zamiaru dokonania rozbudowy nieruchomości, ale co dodatkowo skutkuje tym, że nie można ustalić dokładnej wielkości powierzchni rozbudowy. Należy wskazać, że wartość 71 m² została wskazana przez biegłego J. W. jedynie jako szacunkowa wartość maksymalna zabudowy.

Nie można również tracić z pola widzenia i tej okoliczności, że sam wzrost wartości nieruchomości powodów po dokonaniu ewentualnej rozbudowy nieruchomości budynkowej mieszkaniowej do powierzchni maksymalnie dopuszczalnej (o 71 m²) o hipotetyczną kwotę 277.692 zł nie może być traktowany jako poniesienie przez powodów szkody na tym poziomie. Należy bowiem mieć na uwadze, że celem uzyskania takiej rozbudowanej powierzchni powodowie niewątpliwie ponieśliby koszty związane z taką ewentualną inwestycją budowlaną w postaci kosztów wzniesienia i wyposażenia nowej powierzchni mieszkalnej.

Mając na uwadze powyższe uznać należało , że ewentualna szkoda powodów związana z nowym ograniczeniem w postaci zakazu rozbudowy nieruchomości mieszkalnej w ramach niniejszej sprawy może zostać uznana jedynie za szkodę hipotetyczną i niewykazaną.

W tym stanie rzeczy roszczenie powodów oparte na twierdzeniu o poniesieniu szkody na skutek zmniejszenia się wartości nieruchomości nie mogło zostać uznane za uzasadnione. Zgodnie bowiem z treścią art. 129 ust. 2 w związku z art. 135 ustawy prawo ochrony środowiska podstawą roszczeń odszkodowawczych z tytułu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania mogą być wyłącznie szkody pozostające w związku z wprowadzonymi ograniczeniami sposobu korzystania z nieruchomości. Użyte przez ustawodawcę w art. 129 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska określenia „dotychczasowy sposób” i „dotychczasowe przeznaczenie” prowadzą do wniosku, iż dla ustalenia istnienia potencjalnej szkody istotny jest stan rzeczy istniejący w dacie wejścia w życie aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości. A zatem przy ocenie czy doszło do spadku wartości nieruchomości bierze się pod uwagę stan nieruchomości z dnia wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania. Odszkodowanie służy bowiem za konkretną szkodę, która powstała w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a nie za samo ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Konieczną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej jest więc szkoda, której źródłem jest rozporządzenie lub akt prawa miejscowego powodujący ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Szkoda ma być normalnym następstwem wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości.

Natomiast roszczenie powodów oparte twierdzeniu, iż powodowie ponieśli szkodę w związku z koniecznością zapewnienia nieruchomości mieszkaniowej właściwy klimat akustyczny jest roszczeniem zgłoszonym po upływie terminu ustawowego.

Otóż ograniczenia dotyczące konieczności dostosowania istniejących budynków znajdujących się w obszarze ograniczonego użytkowania są takie same w obszarze ograniczonego użytkowania utworzonym uchwałą z 2011

roku, jak te, które istniały w obszarze ograniczonego użytkowania z 2007 roku. Zgodnie bowiem z § 6 uchwały z dnia 20 czerwca 2011 roku w obszarze ograniczonego użytkowania w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie z ustawą z dnia 07 lipca 1994 roku prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy. Takie same ograniczenia istniały w obszarze ograniczonego użytkowania z 2007 roku (§ 5 rozporządzenia nr (...)). W tym stanie rzeczy w świetle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy, niewątpliwie zmiana aktu prawnego w przedmiocie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. nie wpłynęła w żadnej mierze na sytuację nieruchomości powodów i nie ma podstaw do uznania, iż spowodowała szkodę z uwagi na zwiększenie ograniczeń. Brak nowych ograniczeń w stosunku do nieruchomości powodów w powołanej uchwale oznacza brak przesłanki dochodzenia roszczeń (por. art. 129 ustawy prawo ochrony środowiska) i ich bezpodstawność. Zgodnie bowiem z treścią art. 129 ust. 2 w związku z art. 135 ustawy prawo ochrony środowiska podstawą roszczeń odszkodowawczych z tytułu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania mogą być wyłącznie szkody pozostające w związku z wprowadzonymi ograniczeniami sposobu korzystania z nieruchomości. Roszczenie powodów oparte na podstawie art. 129 ustawy prawo ochrony środowiska wygasło z uwagi na upływ dwuletniego terminu określonego w ust. 4 art. 129 ustawy prawo ochrony środowiska. W dniu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku na nieruchomości gruntowej powodów obowiązywały już ograniczenia wynikające z rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku.

Sąd uznał, iż brak jest podstaw do uwzględnienia żądań powodów także na podstawie art. 435 kc.

Dokonując oceny w tym zakresie w pierwszym rzędzie należy zgodzić się z poglądem, iż (...) stanowi przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 435 kc (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 25.05.2012 r., I CSK 509/11, Lex nr 1271642). Z tego też względu nie można wykluczyć co do zasady na tej podstawie prawnej odpowiedzialności odszkodowawczej deliktowej podmiotu tej kategorii co strona pozwana.

Zdaniem Sądu przeprowadzone postępowanie nie wykazało, iż funkcjonowanie przedsiębiorstwa pozwanego spowodowało jakiegokolwiek inne ujemne zjawiska niż te które pozostawały w związku z treścią ograniczeń wprowadzonych aktem prawa miejscowego w postaci rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z 2007 r. i uchwały Sejmiku Województwa (...) z 2011 roku. Powodom mogłoby potencjalnie przysługiwać odszkodowanie na podstawie art. 435 kc, ale tylko wówczas gdyby powodowie udowodnili, iż prowadzenie przedsiębiorstwa strony pozwanej negatywnie oddziałuje na środowisko i miejsce położenia danej nieruchomości i zarazem, że jest to negatywne oddziaływanie ponad ograniczenia w możliwości korzystania z nieruchomości wprowadzone w/w aktami prawa miejscowego, czyli bez związku z treścią tych ograniczeń (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6.05.2010 r., II CSK 602/09, Lex nr 585768 oraz w wyroku z dnia 25.02.2009 r., II CSK 565/08, Lex nr 528219, w postanowieniu z dnia 09.04.2010 r., III CZP 17/10, Lex nr 584036). Przyczyną ograniczeń w możliwości korzystania z nieruchomości wprowadzonych przedmiotowymi aktami prawa miejscowego (utworzenie strefy ograniczonego użytkowania) był ruch statków powietrznych i związany z tym hałas przekraczający dopuszczalne w środowisku normy. Na te same okoliczności powołuje się w sprawie strona powodowa występując z roszczeniami opartymi na podstawie ustawy prawo ochrony środowiska. Jednocześnie z opinii biegłego sądowego D. W. wynika, iż ustalony przez nią spadek wartości nieruchomości powodów w następstwie sąsiedztwa (...) jest spowodowany właśnie emisją hałasu na skutek startów i lądowań samolotów (k. 489 – wyjaśnienia). Tym samym brak jest podstaw do uznania, iż prowadzenie przedsiębiorstwa strony pozwanej negatywnie oddziałuje na środowisko i miejsce położenia nieruchomości powodów ponad ograniczenia w możliwości korzystania z nieruchomości wprowadzone w/w aktami prawa miejscowego. Stwierdzenie to dotyczy zarówno roszczenia z tytułu spadku wartości nieruchomości, jak i też roszczenia z tytułu kosztów zapewnienia właściwego klimatu akustycznego. Powyższe prowadzi do wniosku, iż roszczenie powodów oparte także na podstawie art. 435 kc nie mogło zostać uznane za uzasadnione, a jak zostało to już uprzednio podniesione roszczenie oparte na podstawie przepisów ustawy prawo ochrony środowiska jest żądaniem spóźnionym i pozbawionym uzasadnionej podstawy faktycznej.

W tym stanie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest ustalenie biegłego sądowego w zakresie tego, iż zmniejszenie wartości nieruchomości powodów spowodowane sąsiedztwem (...) im. (...) w W. wynosi kwotę 114.600 złotych.

Podobnie należy potraktować okoliczność, iż koszty konieczne do poniesienia celem zapewnienia przedmiotowej nieruchomości klimatu akustycznego zgodnie z wymaganiami określonymi w uchwale nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. wynoszą kwotę 26.387,93 złotych.

Tylko dodatkowo należy podnieść, że roszczenie powodów i tak nie mogłoby zostać uwzględnione jako żądanie określone w sposób solidarny. Sąd uznał, iż brak jest podstaw do przyjęcia, iż powodowie są wierzycielami solidarnymi w zakresie roszczenia odszkodowawczego. Nie wynika to z przepisu prawa ani z umowy. Wobec braku przesłanek z art. 369 kc o solidarności czynnej nie mogło być mowy. Roszczenie powodów ma charakter pieniężny, a więc podzielny. Stosownie zatem do treści art. 389 § 1 kc świadczenie należne powodom podlega podziałowi pomiędzy powodów. Jak stanowi ten przepis wobec braku okoliczności mogących przemawiać za przyjęciem innego stosunku podział ten następuje w częściach równych.

Mając powyższe na uwadze, uznając powództwo za pozbawione uzasadnionych podstaw, Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 6 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. 2013.490), obciążając kosztami zastępstwa prawnego poniesionymi przez pozwanego w wysokości 3.600 zł, stanowiącej stawkę minimalną przy wartości przedmiotu sporu w niniejszej sprawie oraz kwotą 17 zł uiszczoną przez pozwanego z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego udzielonego w niniejszej sprawie, przegrywających sprawę powodów, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, stosownie do której strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędnej do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Mając na uwadze całokształt poczynionych powyżej rozważań Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.